

RAAMATUNKÄÄNNÖSINSTITUUTTI

Suomensukuisten Sana

Vuosijulkaisu 2018

- Mokšamordvalaiset saivat Uuden testamentin s. 2
- Hantit – kaukana Siperiassa – lähellä sydäntä s. 10

Suomensukuisten Sana 2018 Vuosijulkaisu

Sisältö	Sivu	Suomensukuisten Sana 2018 Raamatunkäännösinstituutin vuosijulkaisu 2018
Kun Sana koskettaa	1	
Olga Kuukauppi: "Kansaani on siunattu arvokkaalla lahjalla"	2	Kansi: Mokšalaisia Uuden testamentin juhlassa Saranskissa
Komipermjakkien Uusi testamentti "viittä vaille" valmis	4	Kuva: P. Ylenius/RKI Taitto: Pertti Haavisto
Larisa kääntää elävän Jumalan kirjaa	6	Painopaikka: Skyprint Oy, Leväsjoki Toimituskunta: Anita Laakso, Helena Pitkäaho, Anne Boström
Kaiverretuista merkeistä nykypäivään Vuorimarin kirjakielen vaiheita	8	
Uuden testamentin äänitys ersäksi	9	Raamatunkäännösinstituutti ry PL 272 00531 Helsinki
Matkaterveisiä Siperiasta	10	
Piiplijan kertomukse omalla kielellä	12	Puh. 09-7744 350 info.fin@ibt.net.org, www.rki.fi
Pääsiäistervehdys Karjalasta	13	Y-tunnus: 0829514-9
Udmurtti Vladimir – mies Sanan asialla	14	Pankkiyhteys: FI77 2065 1800 0179 11
"Jumala ei sittenkään unohtanut meitä!"	15	
Kultaomenoita hopeamaljoissa	16	Rahankeräyslupa no: RA/2017/839 Keräysaika: 1.1.2018–31.12.2022.
Salomon sananlaskut – Jumalan viisauden kirja	17	Venäjän alueen suomalais-ugrialaisten kielten raamatunkäännöstyöhön

Mareja kansallisilla juhillaan. Kuva: L. Orzajeva/RKI

Raamatunkäännöstyön kohteena olevat suomensukuiset kansat Venäjällä

Kun Sana koskettaa

Ersänkielisen psalmi-käännöksen tarkistamisen ja korjaamisen jälkeen käännöstarkistaja Riitta Pyykkö kokosi Mordvasa palautetta tekstistä. "Ensimmäinen lukija oli Vijan-niminen mies", Riitta muistaa. "Hän on uskoinen ja oli lukenut Psalmeja venäjäksi, niin että osasi niitä ulkoa. Ersäläistä käännöstä hän ei ollut nähnyt. Minua jännitti. Mitä hän sanoisi tekstistämme?"

Tapasin Vijanin hänen kodissaan. Annoin hänelle psalmitekstin ja pyysin lukemaan siitä kappaleen kerrallaan ääneen. Sitten kyselin häneltä sen sisällöstä. Vijan aloitti, mutta ei päässyt ensimmäistä lausetta pidemmälle, kun vaikenin kokonaan. Mikä hänelle tuli? ihmettelin. Odotin ja sitten ymmärsin, ettei Vijan liikutukseltaan pystynyt puhumaan. "Tämä on kuin rukousta", hän sai viimein sanotuksi. Teksti kosketi häntä sydänjuuria myöten. Tyynytään Vijan jatkoi lukemista ja vastaili innostuneesti kysymyksiini tehden ehdotuksia niihin kohtiin, joiden havaitsimme tarvitsevan vielä tarkentamista. Työskentely jatkui iltamyöhään, ja oli jo pimeää, kun hyvästelin Vijanin ja hänen perheensä. Minulla oli psalmeista ylimääräinen kopio, jonka jätin Vijanille, kun hän sitä pyysi. Seuraavana päivänä hän soitti ja sanoi lukeneensa

tekstejä yötä myöten. Hän oli hämmästyksen lyömä. "Tuntuu kuin lukisin Psalmeja ensimmäistä kertaa – vasta oman kielen kautta minulle avautuu niiden rikkaus!" hän huudahti."

Ensimmäisen vepsänkielisen raamatunkirjan, Markuksen evankeliumin, ilmestyttyä koepainoksesta tekstin kääntäjä, vepsäläinen lingvisti Nina Zaitseva, halusi saada mahdollisimman laajaa palautetta käännöksen kielestä. Sen vuoksi hän päätti lukea Markuksen vepsäläisten opettajien kokouksessa, missä mukana oli opettajia eri murrealueilta. "Toimin itse lukijana ja olin niin keskittynyt tehtävään, etten tullut tarkkailleeksi kuulijoita. Sen vuoksi hätkähdin, kun salista alkoi kuulua kummallista ääntä", Nina kertoo. "Onko tekstissä jotain hassua? Nauravatko he?" pelästyin. Mutta kun kohotin katseeni, näin ettei kukaan nauranut – he itkivät! Jotkut nyhkyttivät, muutamat itkivät ääneen. Ymmärsin: he kuulivat ensimmäistä kertaa evankeliumia omalla kielellämme, ja se kosketi heitä sisintä myöten. Olin itsekin liikuttunut, mutta välillä taukoja pitäen saimme luettua Markuksen loppuun saakka. Myöhemmin keskustelin opettajien kanssa yksittäisistä sanoista, mutta suurin huoleni oli poissa: tekstin sanoma tavoitti kuulijat!"

Raamatun lupaus siitä, ettei Jumalan Sana palaa tyhjänä, toteutui sekä Vijanin että vepsäläisopettajien kohdalla. Psalmien kirja innoitti Vijanin viemään Hyvää Sanomaa toisillekin; opettajat ottivat vepsänkielisen Markuksen evankeliumin ja sen jälkeen myös muut raamatunosat käyttöön omissa kouluissaan.

"Niin kuin sade ja lumi tulevat taivaasta eivätkä sinne palaa vaan kastelevat maan, joka hedelmöityy ja versoo ja antaa kylväjälleen siemenen ja nälkäiselle leivän, niin käy myös sanan, joka minun suustani lähtee: se ei tyhjänä palaa vaan täyttää tehtävän, jonka minä sille annan, ja saa menestymään kaiken, mitä varten sen lähetän" (Jes.55:10–11).

Tuestasi lämpimästi kiittäen

Anita Laakso

Toiminnanjohtaja

Vizingan komikylä. Kuva: A. Kuosmanen/RKI

Mokšamordvalaiset saivat Uuden testamentin

Olga Kuukauppi:

"Kansaani on siunattu arvokkaalla lahjalla"

Teksti: Miina Makkonen.
Kuvat: Olga Kuukauppi ja RKI

Olga Kuukauppi (os. Surdjajeva) on yksi mokšankielisen Uuden testamentin käännöstiimin jäsenistä. Hän iloitsee mahdollisuudesta kääntää Raamattua omalle kansalleen: "Rukoilen, että omakielinen Jumalan Sana saavuttaisi mokšalaisten sydämet."

Kylvetty siemen kantoi hedelmää

Olga Kuukaupille on tärkeä Raamatun lupaus siitä, että Jumalan Sana tekee tehtävänsä ja kantaa hedelmää. Hän on saanut nähdä tämän käyvän toteen omassa elämässään.

Kuukauppi syntyi ja kasvoi Mordvan tasavallassa, pienessä Kovilkinon kaupungissa. "Kun olimme vielä lapsia, isoäitini luona maalla kävi silloin tällöin luterilainen pastori Saranskista. Hän piti aina pitkiä saarnoja mokšaksi. Me lapset, kahdeksan serkusta, istuimme lattialla ja kuuntelimme", Kuukauppi muistelee.

Aluksi lapset hihittelivät, sitten haukottelivat ja saattoivat lopuksi nukahtaa, mutta paikoiltaan he pysyivät saarnan loppuun saakka. Pappi jutteli lasten kanssa myös erikseen. Hän kysyi osaavatko he rukoilla ja kertoi, miten se tapahtuu.

"Myös tätini opetti minua rukoilemaan. Hän kirjoitti minulle rukouksen, että voisin rukoilla isäni puolesta, joka joi. Rukoilin aina yksinkertaisin sanoin ja vilpittömästi, kuin olisin jutellut ystävälle. Ymmärsin jo silloin, että

Jumalan kanssa ei tarvita muodollisuuksia", Kuukauppi kertoo.

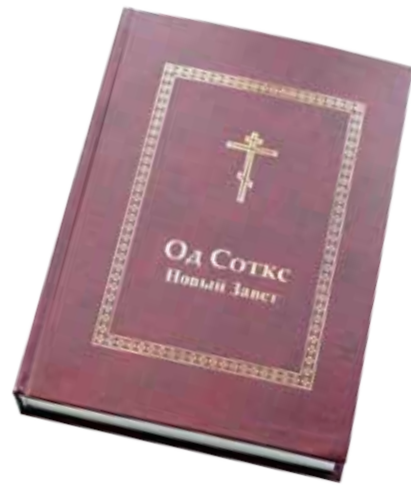
Olga-tytön lapsuus oli iloista ja tapahtumarikasta aikaa: "Kokoonnuimme isolla serkusjoukolla mummolaan leikkimään ja pitämään hauskaa. Kesäisin autoimme aamupäivällä kasvimaalaa ja sitten lähdettiin polkupyörillä järvelle."

Tärkeintä oli kuitenkin se, että jo lapsena Olga Kuukaupin sydämeen kylvettiin uskon siemen. Vartuttuaan hän kävi rippikoulun ja sai konfirmaation jälkeen ottaa Jeesuksen vastaan omana henkilökohtaisena Vapahtajanaan. "Sen jälkeen aloin lukea Raamattua päivittäin", Olga sanoo.

Äidinkieli – tunteiden kieli

Olga Kuukaupin kotona puhuttiin aina mokšaa. Päiväkodissa ja koulussa opettajat puhuttelivat lapsia venäjäksi, mutta Kuukauppi muistelee, että keskenään lapset puhuivat silti mokšaa: "Vitsitkin kuulostivat hauskemmalta mokšaksi kuin venäjäksi. Isoäiti ei puhunut venäjää ollenkaan. Hän osasi vain tervehtiä venäjäksi. Me lapset yritimme välillä opettaa häntä."

Kuukauppi pitää rikkauteena sitä, että hän on saanut oppia

kaksi kieltä ja puhuu nyt sujuvasti sekä venäjää että mokšaa. Kaksi vuotta sitten hän avioitui inkeriläisen Lassen kanssa ja nuori perhe asuu nyt Kolbinon kylässä, lähellä Pietaria.

"Nyt, kun asun kaukana sukulaisista, olen alkanut enemmän miettiä äidinkielen merkitystä ja käyttöä. Huomaan, että kaikkein vahvimpia tunteita ja asioita tekisi joskus mieli ilmaista omalla äidinkielellä. Kun rukoilen itsekseni, puhuttelen Taivaallista Isää automaattisesti aina mokšaksi "Kelgoma menelen Aljai", Kuukauppi kertoo.

"Olemme mieheni kanssa suunnitelleet, että jos saamme lapsia, minä puhun heille mokšaa ja hän suomea. Venäjää lapsi oppii joka tapauksessa. Äidinkielen kautta välittyy jotakin hyvin salluttua ja lämmintä."

Mikä on elämäni tarkoitus?

Peruskoulun jälkeen Olga Kuukauppi aloitti kielitieteen opinnot Mordvan pääkaupungissa Saranskissa ja erikoistui mordvan kieleen, ersään ja mokšaan – sekä venäjään. Kun hän opiskeli ensimmäistä vuotta yliopistossa, hän olisi kovasti halunnut siirtyä opiskelemaan journalismia.

"Kerroin jumalanpalveluksen jälkeen teepöydässä tästä toiveestani ja pyysin rukoilemaan asian puolesta. Seurakuntamme pappi sanoi silloin minulle: "Olga, Jumala on lähettänyt sinut opiskelemaan kielitieteitä, että voit kääntää Raamattua mokšan kielelle."

Kuukauppi naurooi silloin papin sanoille, mutta ne osoittautuivat profetiaksi, joka toteutui viisi vuotta myöhemmin.

Viimeisenä opiskeluvuotenaan Olga Kuukauppi meni töihin valaisinliikkeeseen ja työskenteli siellä kaksi vuotta. Eräänä iltana hän rukoili väsyneenä.

"Kyselin Jumalalta, haluaako hän minun työskentelevän loppuelämäni myyjänä. Onko tämä tosiaan Hänen tarkoituksensa elämälleni? Seuraavana päivänä kuulin tädiltäni, että Riitta Pyykkö, joka oli raamatunkäännöstyössä, oli kysellyt yhteystietojani. Muutaman päivän päästä sainkin sähköpostitse kysymyksen, voisinko tulla mukaan kääntämään Raamattua mokšankielelle. Kuukauden kuluttua irtisanouduin kaupasta", Kuukauppi kertoo.

Jumalan lahja mokšalaisille

Työskentely raamatunkäännöksen parissa on vahvistanut Olga Kuukaupin uskoa siihen, että työ on tärkeää. Hän on joutunut kohtaamaan myös sellaisia asenteita, että mokšan kielelle ei tarvita Raamattua, koska kaikki osaavat venäjää.

"Jumala on kuitenkin avannut minulle, että Hänen ja myös ihmisten näkökulmasta tätä työtä tarvitaan. Niille, jotka kysyvät, miksi Raamattu pitää kääntää mokšaksi heidän vastakysymyksen: Miksi minun kansani poikkeaisi muista eikä tarvitsisi Jumalan Sanaa omalla äidinkielellään? Jumala haluaa pelastaa myös mokšalaiset. Uskon vahvasti siihen, että jollekin Sana voi upota sydämeen juuri omalla äidinkielellä kuultuna", Kuukauppi vakuuttaa.

Reformaation aikana puoli vuosisataa sitten monet kansat saivat suuria siunauksia nimenomaan omakielisen Raamatun kautta.

"Reformaation juhluvuonna minun kansaani siunattiin tällä arvokkaalla lahjalla."

Mokšankielisen Uuden testamentin ilmestyttyä Olga Kuukauppi rukoilee, että Jumalan Sana leviäisi eikä jäisi hyllyille tai varastoihin seisomaan. Hän myös toivoo, ettei kirjaa kohdeltaisi pyhäinjäännöksenä, vaan sitä opetettaisiin kirkoissa.

Infolaatikko:

- Eri puolilla Venäjää asuu yhteensä noin 844 000 mordvalaista (v. 2002 väestölaskenta).
- Mordvalaiset jakaantuvat kahteen kieliryhmään: ersäläisiin ja mokšalaisiin.
- Ersämordvankielinen Uusi testamentti julkaistiin v. 2006.
- Mokšamordvankielinen Uusi testamentti painettiin loppuvuodesta 2016.
- Kirjan välissä on Matteuksen ja Johanneksen evankeliumi äänitteinä.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2016)

Ajankohtaista

- 1. ja 2. Mooseksen kirjan käännöksen tarkistaminen

Mokšan kannatusviite 3104

Uusi testamentti "viittä vaille" valmis

Teehetki komipermjakkikodissa. Kuva: A. Kuosmanen/RKI

Teksti: Anne Kuosmanen

Huhti-toukokuussa kaikki komipermjakit, jotka suinkin liikkumaan kykenevät, lähtevät maaseudulle peltöjen varsille keräämään peltokortteen versoja. Pistik – peltokorte – on komipermjakkien kansallisruokaa. Siitä keitetään terveellistä vihreää puuroa tai leivotaan herkullisia piirakoita.

Kun olen ihmetellyt komipermjakkien suurta intoa peltokortteen syömiseen, minulle on selitetty, että ennen vanhaan juuri peltokorte oli se ruoka, joka kato-vuosina pelasti monet komiperm-jakit keväisin. Se oli ensimmäi-nen kasvi, joka pisti esiin maasta varhain keväällä lumien sulettua. Siinä on paljon ihmisen keholle

tarpeellisia kivennäisaineita ja se auttoi siihen saakka, kunnes maa alkoi jälleen tuottaa muutakin ruokaa.

Peltokortteen kerääminen on jokakeväinen tärkeä perinne. Jopa Kudymkarin kaupungissa näkee pistik-aikaan väkeä, joilla on täynnä olevat sangot molem-missa käsissään. Sitten esitellään

Anne (vasemmalla) ja Raisa UT:n tekstien parissa. Peltokortteen matka ruokapöytään. Kuvat: A. Kuosmanen/RKI

ylpeänä saalista naapureille pihalla. Ihmiset huutelevat aamuisin toisilleen: "Talun munan pistikavny?" – "Menetkö tänään pistikoimaan?" Kyllä. Komipermjakin kielessä on peltokortteen keräämiselle ikioma verbi. Ja sehän on ihan ymmärrettävää ja kätevää. Puhummehan me suomalaisetkin marjastamisesta ja sienestämisestä!

Pistik-puuro ei ole ihan lempiruokaani, mutta tiedän, että se on terveellistä, joten pistelen sitä poskeeni Permin Komissa ollesani ihan tyytyväisenä. Peltokortteella täytetyt piirakat sen sijaan ovat suurta herkkua. Nytkin, kun katselen kuvaa tuoreista pistik-piirakoista, vesi herahtaa kielelleni!

Ravinto on ihmisen elämän ehto. Jeesus tiesi sen kokemuksesta, koska eli ihmisen elämää. Siksi hän sanoi: "Minä olen elämän leipä" (Joh. 6:35). Komipermjakiksi olemme kirjoittaneet tämän kohdan: "Minä olen elämän antava leipä." Jeesus, joka on toiselta nimeltään Sana (Joh. 1:1), on ainoa todellisen ja iankaikkisen elämän lähde ihmiselle – myös komipermjakeille.

Raamatunkäännöstyössä on kysymys elämästä ja kuolemasta! Siksi jatkamme sitkeästi työtämme. Siksi, että komipermjakit saisivat elämän.

Itse jatkan edelleen Uuden testamentin painovalmisteluja:

erilaisia sanastoon, alaviitteisiin, otsikointiin, oikeinkirjoitukseen, nimistöön liittyviä lopputarkistuksia. Raisa on jo aloittanut uuden työvaiheen – Psalmien kirjan kääntämisen.

Pyydän, että rukoillette sekä minulle että Raisalle terveyttä, että jaksamme jatkaa työtämme. Rukoilkaa myös Jeesuksen veren suojaa perheillemme: Raisan koko perheelle sekä Kuosmasen perheelle.

Jatketaan rukousta myös sen puolesta, että saisimme tekstin julkaisuun tänä syksynä. Pidetään kiinni Sanan lupauksesta: "Pyytäkää, niin teille annetaan" (Mt. 7:7).

Julkaistu

- Evankeliumit (1996–2007)
- Apostolien teot (2009)

Ajankohtaista

- Uuden testamentin painovalmistelut
- Psalmien kirjan kääntäminen

**Komipermjakin
kannatusviite 3049**

Larisa

kääntää elävän Jumalan kirjaa

Marin työryhmän raamatunkääntäjä Larisa Orzajeva vieraili huh-tikuussa Suomessa.

Häntä haastatteli Anita Laakso.

Miten sinusta tuli raamatunkääntäjä?

Tulin uskoon opiskellessani yliopistossa marin kieltä. Sen jälkeen aloin rukoilla, että Herra näyttäisi minulle, mihin kielitaitoani käyttäisin. Valmistumiseni aikoihin kuulin, että mariksi käännettiin Raamattua. Sydämeni syttyi ja pyysin: ”Herra, haluaisin

olla mukana kääntämässä Elävän Jumalan kirjaa, niin että marikan-sa tulisi tuntemaan Jeesuksen! Jos on tahtosi, anna minun päästä tuohon työhön!” Jumala kuuli rukoukseni ja johti minut yhteyteen Raamatunkäännösinstituutin kanssa. Uuden testamentin käännös oli tuolloin korjausvaiheessa. Aluksi autoin lukijapalautteen kokoamisessa, sitten tulin kääntäjäkoulutukseen ja työryhmään.

Missä vaiheessa käännöstyö on?

Uusi testamentti julkaistiin vuonna 2007, ja sen jälkeen alkoi työ Vanhan testamentin parissa. Nyt kaikki VT:n kirjat, lukuun ottamatta niin kutsuttuja pikkuprofeettoja, on käännetty. Osa teksteistä, kuten Mooseksen kirjat, on tarkistettukin.

Onko Vanha testamentti tarpeen kääntää mariksi?

Ehdottomasti on! Marit eivät tiedä, että Jumala on luonut maailman, ja siitä syystä he palvovat luotua Luojan sijasta – vettä, puita, aurinkoa, muinaisia sankareitamme. Ortodoksisuuden kautta he tietävät Jeesuksesta, mutta pitävät häntä venäläisten jumalana ja vain yhtenä jumalana monien joukossa.

Onko pakanuus vahvaa Marissa?

Marit ovat hyvin uskonnollisia, ateisteja he eivät todellakaan ole! Mutta he eivät tiedä lähestyvä Elävää Jumalaa vaan tuovat esi-isiemme tavoin uhreja omille jumalilleen. Lehdoissa uhrataan

eläimiä – pieniä kuten esimerkiksi kana tai suuria kuten lammas tai jopa hevonen. Tällä tavoin henkiä lepytellään suosiollisiksi. Uhriksi voi antaa myös ruokaa tai jonkin vaatteen. Ennen matkaa, hakiessa työpaikkaa tai sairauden sattuessa annetaan uhreja.

Pakanuuden seurauksena ihmiset ovat hyvin taikauskoisia, on noituutta ja henkien manaajia. Juuri näistä asioista Vanha testamentti voimakkaasti varoittaa.

Miten marit suhtautuvat Raamattuun?

Meille oli suuri uutinen, että Raamattua käännetään kielellemme. Tämä on ilon ja ylpeyden aihe: emme ole muita kansoja huonompia, kun Jumala kerran puhuu maria. Ihmiset ymmärtävät Raamatun valtavan hengellisen ja kirjallisen arvon. Uusi testamentti on innostanut monet ensimmäistä kertaa lukemaan Raamattua. Uskovat marit ovat lukeneet Sanaa venäjäksi, mutta useat sanovat, että vasta omalla kielellä se on alkanut avautua. Lukijapalautetta kootessa on tullut esiin, etteivät marit kyseenalaista sitä, mitä Raamatussa sanotaan. He tuntevat, että Jumalan sanat ovat totta. Ja ne vaikuttavat ihmisten elämässä.

Kootessani palautetta 4. Mooseksen kirjasta yksi lukijoista, Roza, kertoi huolestaan: hän odotti ensimmäistä lastaan ja pelkäsi kovasti synnytystä. Mutta Raamatun tekstin äärellä hän sai rohkeutta ja ymmärsi, että

Marin käännöstarkistaja Tiina Ollikainen ja kääntäjä Larisa Orzajeva. Kuva: RKI

Mareja kansallisilla juhlillaan. Kuva L. Orzajeva/RKI

Jumala, joka antoi israelilaisille vettä kalliosta ja joka sai Bileamin aasin puhumaan, on Elävä Jumala. Hän alkoi rukoilla ja pyytää Herran apua päivittäin. Ja Herra auttoi: Rozan ahdistus katosi, ja ajallaan hän sai terveen tyttövauvan.

Miten Venäjän uskontolaki on vaikuttanut? Voiko ihmisiä evankelioida nykytilanteessa?

Jokainen voi kertoa uskostaan Jeesukseen ja myös kirjoja voi antaa lahjaksi tai pitää niitä esillä tapahtumien yhteydessä. Nyt me uskovat vain entistä tarkemmin pyydämme Jumalan ohjausta. Esimerkiksi äidillääni on aina mukanaan hengellisiä kirjoja ja lehtisiä. Kaupassakin käydessään hän rukoilee, että Herra näyttäisi ne ihmiset, keille puhua ja tarjota lukemista. Hän on päässyt hyviin keskusteluihin ihan vieraiden ihmisten kanssa. Samoin toimin minä ja muutkin uskovat.

Terveisesi suomalaisille uskoville?

Haluan kiittää siitä, että ette ole unohtaneet meitä, kielisukulaissianne – että rukoilette puolestamme ja autatte meitä saamaan Jumalan Sanaa! Sillä on meille todella suuri merkitys.

Ja lisäksi: Älkää pelätkö puhua Jeesuksesta! Uskovina olemme Jumalan pappeja kukin maassamme, ja Hän tahtoo, että Hyvä Sanoma tavoittaa jokaisen ihmisen.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2007)
- 1. Mooseksen kirja (2014, 2017)

Ajankohtaista

- VT:n profeettakirjojen kääntäminen ja tarkistus

Marin kannatusviite 3078

Kaiverretuista merkeistä nykypäivään

Vuorimarin kirjakielen vaiheita

On huomion arvoista, miten suuri merkitys kristinuskolla on ollut marin ja vuorimarin kehitymisessä puhekielestä kaiverrettujen ja vuoltujen merkkien kautta nykyaikaisella kirjaimistolla kirjoitettaviksi kieliksi. Marit ovat aikanaan käyttäneet riimukirjoitusta muistuttavia geometrisiä merkkejä (tište). Niitä kaiverrettiin puumateriaaliin, ja niillä merkittiin muistiin taloudenpitoon liittyviä tietoja kuten omaisuuden määrää tai velkoja aina 1900-luvun alkuun asti.

Vanhoja marin kirjoitusmerkkejä

Tieteellistä kiinnostusta marin kieltä kohtaan

Nykyaikaisen kirjoitetun marin ensimmäisiä haparoivia askelia alettiin ottaa jo 1500-luvulla; ja 1700-luvulla eurooppalaiset ja venäläiset tiedemiehet ja tutkimusmatkailijat alkoivat kirjoittaa ylös marinkielisiä sanoja ja tekstikatkelmia. Vuonna 1705 hollantilainen Nicolaes Witsen julkaisi kirjassaan *Noord en oost Tartarye* latinalaisin kirjaimin Isä meidän -rukouksen vuorimariksi. Se on yksi varhaisimpia mariksi painettuja tekstejä. Vuorimari ja niittymari eivät olleet vielä eriytyneet toisistaan, kun ensimmäinen marin kielioppi ilmestyi 10.12.1775. Tässäkin kieliopissa käytettiin pohjana sekä niittymarin murteita että vuorimarin sanoja. Siinä käytettiin kyrillistä kirjaimistoa, johon oli lisätty eri-

koismerkkejä ilmaisemaan niitä marin äänteitä, joita venäjässä ei ole.

Kirkollista materiaalia aletaan julkaista vuorimariksi

1800-luvulla mariksi käännettiin ja julkaistiin kirkollista materiaalia. Ensimmäinen vuorimariksi julkaistu kirja oli v. 1808 ilmestynyt katekismus, ja ensimmäiset evankeliumikäännökset ilmestyivät v. 1821. Sen ajan kirjoitusta pystyy myös nykymari lukemaan, jos näkee vaivaa, mutta sisältöä on vaikea ymmärtää. Kääntäjinä toimivat venäläiset papit, jotka useinkaan eivät ottaneet huomioon marin venäjästä poikkeavia kieliopillisia rakenteita. Vuonna 1867 Kazanissa perustettu Pyhän Gurin veljeskunta ryhtyi kääntämään Venäjän eri kielille kirkollista kirjallisuutta ja oppikirjoja. Tekstien laadinnassa otettiin nyt paremmin huomioon kielen luontevuus ja ymmärrettävyys, ja työhön alkoi osallistua kirkon opetusta saaneita mareja. 1871 ilmestyi ensimmäinen käytökelpoinen vuorimarin aapinen ja pari vuotta sen jälkeen niittymarin aapinen. Näissä julkaisuissa otettiin käyttöön kirjaimet ä, Һ, ö ja ҫ, joilla täydennettiin kyrillistä kirjaimistoa marin ääntämykseen sopivammaksi.

Alueelliset murre-erot synnyttävät kaksi kieltä

1900-luvun alussa marinkielisiä tekstejä alettiin julkaista enemmän. Kirjakielen vakiintumista edesauttoi varsinkin marinkielinen kalenteri, jossa käsiteltiin

ihmisten arkielämää lähempänä olevia maallisia aiheita. Vuoden 1917 jälkeen marinkieliset kirjat ja lehdet runsastuivat. Ne olivat usein alueellisia ja niissä esiintyi murre-eroja. Tiedemiehet koettivat standardisoida aakkostoa, oikeinkirjoitusta ja kirjakieltä. 1920-luvulla harkittiin yhden yhteisen kirjakielen luomista mareille, mutta päädyttiin säilyttämään kaksi, **niittymari** ja **vuorimari**.

Raamatunkäännöstyö on palvelus kielten kehittymiselle

Raamatulla on ollut suuri merkitys marin ja vuorimarin kehityksessä kirjoitetuiksi kieliksi, ja jalansijaa tälle kehitykselle on tuonut palava kristinuskon levittämisen tarve. Omalla kielellä painettu teksti kiinnostaa mareja ja sen vuoksi sellainenkin, joka ei muuten ehkä Raamattua lukisi, on kiinnostunut siitä, kun se on käännetty hänen omalle kielelleen luontevin ja selvin sanakäantein.

Lähteitä

- I. G. Ivanov: Marij literatur jylme istorij
- wikipedia.org/wiki/

Julkaistu

- Uusi testamentti (2014)

Ajankohtaista

- Sananlaskujen kirjan kääntäminen

Vuorimarin kannatusviite 3081

Teksti: RKI, kuvat: I. Trofimov/RKI, Pixabay

Uuden testamentin äänitys ersäksi

Ensimmäistä kertaa Raamattua omalla kielellään lukeneille elämää ravisteleva kokemus

Raamatunkäännösinstituutti julkaisi Uuden testamentin ersä-mordvaksi vuonna 2006. Nyt kirja on myös kuunneltavassa muodossa: se äänitettiin tänä keväänä Mordvan pääkaupungissa Saranskissa. Työn teknisestä toteutuksesta vastasi RKI:n yhteistyökumppani Faith Comes By Hearing -järjestö. Lukijoita oli kaikkiaan kymmenkunta. Useat henkilöroolien esittäjät olivat Mordvan kansallisen teatterin näyttelijöitä.

Teksti: Kaija Turunen ja Anita Laakso

Äänitystä valvoi kaksi RKI:n kansallista kääntäjää, Tamara ja Tatjana. He pitivät huolen siitä, että teksti luettiin kirjoitetun Sanan mukaisesti. Lukijat olivat hyviä kielenpuhujia ja heidän äänensä sopi Raamatun lukemiseen. ”Tuntui, kuin koko äänitys olisi ollut edeltä käsin suunniteltu. Kaikki lukijat valikoituivat oikeisiin rooleihin. Projekti sujui hienosti ja työtä tehtiin hyvillä mielin”, raportoi Tamara.

Yli puolitoista kuukautta kestäneen äänitysurakan aikataulu oli tiivis. ”Vaikka työ vei paljon voimia, pidän sitä Jumalan lahjana. Ajatella, että juuri pääsiäispaaston aikana sain päivittäin kuulla kauniilla äänillä luettua Raamattua useita tunteja päivässä! Olemme tulokseen tyytyväisiä, äänitteestä tuli oikein hyvä”, Tatjana sanoo.

Tamara jatkaa: ”On vaikea kuvailla niitä tunteita, mitä äänityksen kuunteleminen herättää – millainen valtava työ onkaan ollut Uuden testamentin kääntäminen ersäksi! Siitä koen nyt erityistä iloa. Kuunnellussa Sanan voiman tuntee entistä selvemmin. Miten valoisa ja kauaskantoinen asia onkaan se, että meillä on Jumalan Sanaa omalla kielellämme! Kun ajattelen tätä, kyyneleet pyrkivät silmiini.”

Äänitystyö on avannut kaikille projektissa mukana olleille uudella tavalla tietä Jumalan yhteyteen: omakielinen Sana puhuttelee. Näyttelijä Pavel, jonka osalle tuli Jeesuksen vuorosanat, kyseli usein äänitysten aikana tekstistä ymmärtääkseen tarkoin, miten mikäkin kohta tulee lukea ja millaisella äänenpainolla lausua Jeesuksen sanat. Hän oli kovin kosketettu lukemastaan, samoin Paavalin kirjeitä lukenut Andrei. Äänitysten lomassa Tamara kirjoitti: ”Näkisitte lukijamme! Silmien edessä he alkavat säteillä ja jokainen heistä sanoo: ”Nyt kyllä luen koko tämän kirjan!””

Rukoillaan, että omakielinen ääniraamattu saisi olla siunaukseksi koko Mordvan kansalle.

Ersämordvan projektissa työ Vanhan testamentin käännöksen parissa jatkuu. Tavoitteena on koko Raamatun valmistuminen ersämordvaksi.

Julkaistu

- Uusi testamentti (2006)
- Psalmi (2011)

Ajankohtaista

- VT:n kirjojen tarkistaminen

Ersän kannatusviite 3094

Ersän Uuden testamentin äänittäjiä Saranskissa. Kuvat: T. Bargova/RKI

Läntisessä Siperiassa, laajalla Objoen vesistöalueella, asuu kaksi pientä suomensukuista kansaa, hantit ja mansit. Hanteja on lähes 30000, ja manseja 7000–8000. Osa tästä väestöstä on kaupungistunut, mutta suuri osa sekä hanteista että manseista asuu pienissä ja isommis- sa kylissä kaupunkikeskusten ulkopuolella. Kalastuksella, metsästyksellä sekä marjojen ja sienten keruulla on vielä iso rooli elannon hankkimisessa. Osalla elinkeinona on poropaimen- tolaisuus.

Raamatun kertomuksia -kirja* kuunneltavissa netissä nyt vienankarjalaksi

Piiblijan kertomukse omalla kielellä

Olga Karlova

■ Teksti: Anita Laakso

Piiblijan kertomukse -kirjan teksti valmistui viime syksynä, jolloin se myös äänitettiin. Mukana on 31 VT:n ja 28 UT:n kertomusta. Vanhan testamentin tekstit kuten luomiskertomus, synti-lankeemus ja kymmenen käskyä käännettiin vienaksi ensimmäistä kertaa. Kielen puolesta tekstin viimeisteli syntyperäinen vienankarjalainen kielentutkija Olga Karlova, joka toimi kirjan lukijana, kun se äänitettiin. Hän on tarkistanut myös vienan Uuden testamentin kielen, ja kun se äänitettiin vuonna 2011, hän oli toinen lukijoista.

ÄÄNIKIRJAN KAUTTA PAINETUKSI KIRJAKSI

Piiblijan kertomukse julkaistaan ensin äänikirjana. Se löytyy osoitteesta **www.finugorbib.com**, mistä sen voi ladata omalle tietokoneelle tai älypuhelimelle.

Myöhemmin tänä vuonna ai-neistosta julkaistaan kirja, jonka jokaiseen kertomukseen liittyy värikuva. Kirjan mukana tulee CD, miltä tekstit voi kuunnella. Kirjat toimitetaan vienan- ja tverinkarjalaisten käyttöön seurakuntiin ja kirjastoihin.

Julkaistu

- Uusi testamentti ja äänite (2011)
- Raamatun kertomuksia -kirjan äänite (2017)

Ajankohtaista

- Raamatun kertomuksia -kirjan julkaisu painettuna

Vienan kannatusviite 3036

Kuvat: Olga Karlova/RKI, Pixabay

*

Raamatun kertomuksia -kirjan tekstit Vanhasta ja Uudesta testamentista ovat johdantolauseita lukuun ottamatta suoraan Raamatusta. Tähän mennessä RKI on julkaissut Raamatun kertomuksia -kirjan seitsemällä suomensukuisella kielellä. Näin monet kansanryhmät, kuten esimerkiksi vuorimarit ja nyt vienankarjalaiset, pääsevät ensimmäistä kertaa tutustumaan myös VT:n kertomuksiin omalla kielellään.

Pääsiäistervehdys Karjalasta

Raamatunkäännösinstituutti lähettää joulu- ja pääsiäis-tervehdyksiä kohdealueidensa seurakunnille ja kirkkoille, joilta vastavuoroisesti myös saamme postia. Haluamme jakaa kanssanne Karjalan metropoliitta Konstantinilta tulleen pääsiäistervehdyksen. Ohessa kuva alkuperäisestä kirjeestä..

Karjalan metropoliitta Konstantinin pääsiäistervehdys Raamatunkäännösinstituutille

KRISTUS ON YLÖSNOUSSUT!

Riemuitten koko sydämeistäni ylös-noussesta Kristuksesta kirjoitan Teille sanat, jotka ovat kaikuneet jo vuosituhanten ajan ja jotka ovat kristillisen uskon riemuvoitto:

KRISTUS ON YLÖSNOUSSUT!

Nousemalla ylös kuolleista Vapahtaja on kukistanut kuoleman vallan, sovittanut kaikkien ihmisten synnit ja avannut oven ikuiseseen elämään kaikille, jotka uskovat Häneen. Tämän koko ihmiskunnan historian muuttaneen tapahtuman tärkeyttä korostaa apostoli Paavali: "Mutta ellei Kristusta ole herätetty, silloin meidän julistuksemme on turhaa puhetta, turhaa on myös teidän uskonne" (1 Kor. 15:11).

Sydämeistäni toivotan teille hyvää pääsiäisjuhlaa, joka merkitsee valoa ja pelastusta koko maailmalle! Suokoon Kristus teille terveyttä, onnea ja kaikkivoivan apunsa vastuullisessa tehtävässänne Jumalan pyhän seurakunnan hyväksi.

Ylös-nousseen Kristuksen rakkaudella

Konstantin

Petroskoin ja Karjalan metropoliitta

KRISTUS ON TOTISESTI YLÖSNOUSSUT!

Pääsiäisenä 2018

Käännös: RKI

Vieljärven kirkko. Kuva: M. Kaatrasalo/RKI

Julkaistu

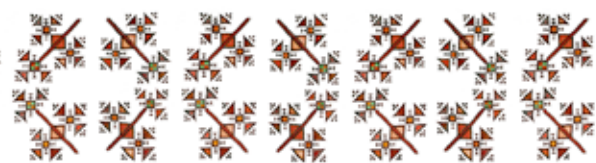
- Uusi testamentti (2003)
- Psalmit (2006)
- 1. Mooseksen kirja (2010)
- Joonan kirja (2012)
- Sananlaskujen kirja (2014)
- Jesajan kirja (2015)

Ajankohtaista

- Ruutin kirjan kääntäminen

Livvin (aunuksenkarjalan) kannatusviite 3023

■ Teksti: Anita Laakso

Udmurtti Vladimir

– mies Sanan asialla

Vladimir Kuznetsov palveli monen vuoden ajan udmurtin raamatunkäännöstiimiä muun muassa kuljetusapua antamalla, levitti valmistuneita raamatunosia kyliin ja odotti innokkaasti Raamatun tuloa. Kiitollisuus täytti miehen, kun Kirjojen kirja udmurtiksi vuonna 2013 julkaistiin. ”Raamattu on valtavin lahja, minkä kansa voi saada!” Vladimir riemuitsee.

Vladimir ja udmurtinkielinen Raamattu. Kuva: B. Kalcevic/RKI

Jeesus-filmi puhutteli

”Hyvän Sanoman julistaminen on tärkein asia elämässäni”, Vladimir sanoo. ”Mutta kaikki alkoi Jeesus-filmistä, jota meidän vuonna 1988 katsomaan. Se puhutteli minua vahvasti ja pani pohtimaan uskonasioita. Kului kuitenkin viisi vuotta ennen kuin rupesin käymään hengellisissä tilaisuuksissa. Kun viimein tein uskonratkaisun, kokemus oli niin vahva, että halusin kertoa Jeesuksesta kaikille. Minusta tuli evankelista, ja yhdessä toisten uskovien kanssa aloin käydä kylissä näyttämässä Jeesus-filmiä ja evankelioimassa ihmisiä.”

Hyvän Sanoman julistaminen poltti miehen sydäntä, ja hän hakeutui raamattuopintojen pariin vuosiksi 1993–1995. Noina aikoina valmistui udmurtinkielinen Jeesus-filmi, josta tuli vahva työkalu myös evankelista Vladimirille. Raamattukoulun jälkeen hänet pyydettiin lähetysjärjestö *Novaja Žizn* (Uusi elämä) koordinaattoriksi Volga-Uralin alueella. Työtä oli paljon ja se myös tuotti tulosta: vuoteen 2009 mennessä perustettiin 163 evankelista seurakuntaa.

Raamattu udmurtiksi – Jumalan ihme ja valtava lahja

Vladimir julistaa evankeliumia venäjäksi venäläisille ja udmurtiksi udmurteille. Uuden testamentin ilmestyminen udmurtiksi oli käänteentekevä asia. ”Puhun venäjää, mutta udmurtti on äidinkieleni”, Vladimir sanoo. ”Jumala alkoi tehdä työtään sydämessäni, ja vuonna 2000 sain

näyn udmurttikansan evankelioimisesta. Tämä johti siihen, että minut ja vaimoni Valentina vuonna 2009 kiinnitettiin *Novaja Žizn* -lähetyskeskuksen työntekijöiksi Udmurtiaan. Jumala kutsui meidät tähän tehtävään.”

”Udmurtinkielinen Raamattu on Jumalan ihme ja valtava lahja”, Vladimir kokee. ”Se on pohja sille, että Sanaa voi julistaa kansan kielellä, pohja hengellisille runoille, lauluille ja lastenkirjallisuudelle. Toivon, että tulevaisuudessa voisimme saada udmurtinkielisiä hengellisiä lehtiäkin.”

”Minä ja minun perheeni palvelemme Herraa”

”Kiitän Jumalaa perheestäni: vaimostani Valentinasta ja neljästä lapsestamme: Mariasta, Natalias-ta, Aleksandrista ja Volodjasta”, Vladimir sanoo. ”Palvelemme Herraa ja kutsumme muitakin tulemaan Jeesuksen luo. Myös poikani Aleksandr on nyt kokopäivätyössä missiossamme. Hän toimii urheilijoiden ja opiskelijoiden parissa. Syvin toiveeni on, että käyttäisimme kaikki voimamme ja meille annetut mahdollisuudet ihmisten evankelioimiseksi.”

Julkaistu

- Raamattu (2013)
- VT:n apokryfiset eli deuterokanoniset kirjat (2016)

Ajankohtaista

- Raamatun käyttöä tukevan materiaalin julkaisu

Udmurtin kannatusviite 3117

Kevättalvella salehardilainen pastori Anatoli vieraili kahden hantiuskovan kanssa Sosvajoen seudun mansikylissä. Reissuryhmään kuului myös hantin käännöstar-kistaja Juhani Makkonen. Lahjaksi paikallisille salehardilaiset olivat varanneet mansinkielisiä Joonan kirjoja. Niiden saaminen yllätti vastaanottajat ja sai heidän silmänsä loistamaan ilosta.

Mansikyliä kuuluisia

Kylissä matkalaiset tapasivat opettajia ja kulttuuritoimen alalla työtä tekeviä.

”On hyvä asia, että mansin kieltä opetetaan kouluissa”, Juhani kertoo. Oman kielen ja kulttuurin vahvistamista pidetään tärkeänä. Siitä kertoo sekin, että Sverdlovin manseille on tam-mikuussa avattu keskus, jossa lapsia ohjataan omien perinteiden tuntemiseen.

Sosvassa ja muissakin kylissä salehardilaisilla oli tuttuja, joiden luona matkalaiset saivat majoi-tuksen. Keskusteluissa tuli esiin, että kyliin tarvittaisiin niitä, jotka voisivat opettaa Sanaa ja olla uskovien tukena. Kristinuskoon kääntyneillä manseilla ei ole helppoa, sillä monissa perheissä pakanuuden siteet ovat edelleen vahvat. Kylissä on myös työt-ömyyttä, ja se tuo mukanaan monenlaisia ongelmia.

Pakanuus vaikuttaa pelkoina

Arkielämän huolet ovat kes-keinen osa ihmisten elämää, ja niiden keskellä pakanuus vaikut-taa pelkoina ihmisten mielissä. Kylien uhripuut kertovat kuinka yleistä pakanuus on. Sosvajo-en varrella matkalaiset näkivät uhriksi annettujen kangassui-kaleitten peittämän puun, jonka juurelle oli tuotu muuan muassa savukkeita, kello, tupakansyty-

Kuvat: J. Makkonen/RKI

Joonan kirja mansiksi

Sosvan mansikylä

”Jumala ei sittenkään unohtanut meitä!”

■ Teksti: Juhani Makkonen, Anita Laakso

tin, silmälasit, avaimet, seteleitä, juomia (kuva alla).

”Evankeliumi ei ole tavoittanut kaikkia kyliä”, Juhani havainnoi. ”Onneksi kiinnostus mansejakin kohtaan näyttää olevan herää-mässä joissakin siperialaisissa seurakunnissa. Tähän mennessä niillä ei juurikaan ole ollut näkyä alkuperäiskansojen saavuttami-sesta.”

Kieli on avain

Pastori Anatolin hyvä mansikult-tuurin tuntemus avasi kyläläisten sydämet. Nämä sulivat hymyyn, ja oli helppo päästä keskusteluihin heidän kanssaan. ”Ihmiset

ovat usein pidätyväisiä muualta tulleita kohtaan”, Anatoli tie-tää. ”Mutta jo tervehdys heidän omalla kielellään ja kiinnostuk-sen osoittaminen heitä kohtaan poistaa pelon ylenkatseesta ja ”venäläiseen uskoon” käännyt-tämisestä. Mansinkieliset Joonan kirjat olivat nyt avain luottamuk-seen. Kun ihmiset näkivät ne, ilo syytti heidän silmiinsä ja ilmeet kertoivat: ‘Kun Jumala kerran puhuu meidän kieltämme, Hän ei sittenkään ole unohtanut meitä!’ ”

Julkaistu

- Evankeliumit (2000–2014)
- Raamatun kertomuksia -kirja (2003)
- Joonan kirja (2016)

Ajankohtaista

- Kertomuksia lapsille Vanhasta ja Uudesta testamentista

Mansin kannatusviite 3065

Kultaomenoita hopeamaljoissa

Teksti: N. Zaitseva/RKI

”Emme ymmärtäneet, miten tärkeästä asiasta on kysymys, kun aloitimme raamatunkäännöstyön runsaat 25 vuotta sitten”, myöntää vepsäläinen lingvisti ja raamatunkääntäjä Nina Zaitseva.

”Ensimmäinen tekstimme, Jeesuksen elämä -kirjanen, julkaistiin vuonna 1991. Sen jälkeen aloimme kääntää Raamattua, ja seuraavana vuonna painettiin Markuksen evankeliumi. Molemmat kirjat otettiin innolla vastaan kouluissamme, joissa oli vuosikymmenien tauon jälkeen ryhdytty opettamaan vepsää. Myös sittemmin julkaistut raamatunosat ovat tulleet koulujen käyttöön.”

”Raamattua on nyt käännetty vepsäksi, ja kun ihmiset kuulevat ja lukevat sitä ensimmäistä kertaa, se on heille suoraa Jumalan puhetta”, Nina jatkaa. ”Kun vepsäläisopettajien kokouksessa luin ääneen Markuksen evankeliumia, lukeminen oli välillä keskeytetty, sillä kuulijat kokivat tekstin niin syvästi, etteivät voineet hillitä itseään vaan alkoivat itkeä ääneen.”

Vepsäläisiä UT:n äärellä. Kuva: L. Smolina/RKI

Evankeliumi kuuluu kaikille

Tänä vuonna vepsäläiset saivat ensimmäistä kertaa raamatunlauseilla varustetun vuosikalenterin. *Vepsäläine kalendar’ 2018* on RKI:n ja vepsäläisten kristittyjen yhteishanke. Kalenterin raamatunpaikat löytyvät Psalmeista, Sananlaskuista ja Uudesta testamentista.

Nina Zaitseva kirjoittaa kalenterin alkusanoissa: ”Jumalan Sanasta ymmärrämme, että evankeliumi kuuluu kaikille kielille, sukupolville ja kansoille ja että Herra tahtoo puhua myös vepsäläisille. Kovin myöhään saimme tämän tiedon... Nyt sen kuitenkin olemme kuulleet: voimme lukea Hänen sanojaan vepsäksi ja ymmärrämme, että saamme myös rukoilla Häntä omalla kielellämme. Sananlaskujen kirjassa Juma-

lan Sanaa verrataan kultaomeniin hopeamaljoissa. Meille, vepsäläisille, Herran kultainen Sana kielellä, jota sydämemme ymmärtää, on kaksin verroin rakas. Ei ole mitään sen veroista!

Antakoon äidinkielen Jumalan Sana meille elämän voimaa! Sanassaan Herramme ja Jumalamme on tullut luoksemme, ja sen kautta tiedämme, että Hän kuulee meitä ja näkee kaikki tarpeemme ja toiveemme. Siksi painaamme mieleemme Sanat, jotka hän on antanut meille, ja säilyttäkäämme ne kalleimpana aarteena, eläkööt ne aina hengessämme ja sydämessämme ja ohjatkoot kansamme tietä!”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2006)
- Psalmi (2012)
- Sananlaskujen kirja (2016)

Ajankohtaista

- Joonan kirjan kääntäminen
- Psalmiäänityksen valmistelu

Vepsän kannatusviite 3133

UT, Psalmi ja Sananlaskujen kirja vepsäksi

Komit ovat saaneet Sananlaskujen kirjan.
Kuva: N. Vattuleva/RKI

Salomon sananlaskut – Jumalan viisauden kirja

Teksti: Anita Laakso

Kominkielinen Sananlaskujen kirja painettiin joulukuussa 2017 ja otettiin käyttöön kohta vuoden vaihteen jälkeen.

”Salomon sananlaskut on hyvin tärkeä kirja”, sanoo Nina Vattuleva komin käännöstyöstä. ”Sananlaskujen kirjassa on 31 lukua, yksi luku kuukauden jokaiselle päivälle. Perheissämme onkin tapana lukea joka aamu yksi luku, usein aamulla, kun kaikki ovat koolla aamiaispöydässä, tai sitten illalla, kun on palattu työstä tai koulusta.

”Miksi Sananlaskut puhuttelevat meitä niin syvästi?” Nina pohdiskelee. ”Ensinnä siitä syystä, että tämä teksti on komiksi. Omalla kielellä kuultuina ohjeet tulevat Isämme suusta: ne käyvät kohti. Ja toiseksi, koska ne tietää tosiksi. Niitä ei voi sivuuttaa, ne jäävät mieleen koko päiväksi. Niistä keskustellaan ja niiden mukaan haluaa oikeasta elämään. Ne puhuttelevat uskovia ja

antavat pohjan hyville keskusteluille ei-uskovien perheenjäsenien kanssa.”

’Jokaisen ihmisen tulisi tuntea Raamattu!’

Sykytyvkarin yliopistossa vuosia komia ja suomea opettanut professori Jevgeni Igušev on innokas kominkielisen Jumalan Sanan puolestapuhuja. ”Raamattu on Kirjojen Kirja, joka jokaisen ihmisen tulisi tuntea”, hän painottaa. Vartuin neuvostoajana, jolloin Raamattu oli maassamme kielletty. Silloin minäkään en onnistunut saamaan sitä edes venäjänkielisenä. Kominkielisestä minun sukupolveni ei voinut edes uneksia. Onneksi nyt on toinen aika: Raamattua käännetään komiksi ja monia sen osia on jo valmistunut. Iloitsen siitä, että niitä voi nyt saada seurakunnista ja että ne löytyvät myös kirjastoista.”

Maaliskuussa professori Igušev kertoi kominkielisellä radiokanavalla *Komi gor* (Komin kaiku) Sananlaskujen kirjasta. Hän totesi, että komikansa on saanut ainutlaatuisen teoksen – Jumalan viisauden kirjan: ”Siitä lukija voi saada tärkeitä neuvoja elämäänsä, perhesuhteisiinsa, lastenkasvatukseen. Toivon todella, että komikansa tulee lukemaan sitä ja ottaa sen osaksi jokapäiväistä elämäänsä.”

Julkaistu

- Uusi testamentti (2008)
- Psalmi (2013)
- Joonan kirja (2016)
- Sananlaskujen kirja (2017)

Ajankohtaista

- VT:n tekstien tarkistaminen

Komin kannatusviite 3052

Piirros: M. Juha

Raamatun sanaa Venäjän suomensukuisille kansoille

Historiasta nykypäivään

Raamatunkäännösinstituutti (RKI) aloitti vuonna 1973 Tukholmassa uudelleenpainatus- ja käännöstyön Venäjän vähemmistökielten parissa. RKI:n Helsingin osasto perustettiin vuonna 1983 koordinoimaan 12:n suomensukuisen kielen käännöshankkeita. RKI tekee yhteistyötä Yhtyneitten Raamattuseurojen, Wycliffe Raamatunkääntäjien, paikallisten seurakuntien, eri kirkkojen ja tieteellisten laitosten kanssa. Varat käännöstyöhön saadaan yksityishenkilöiltä, seurakunnilta, Suomen Pipliaseuralta, Avainmedialta ja muilta lähetysjärjestöiltä.

Julkaisutilanne

Tähän mennessä RKI on julkaissut Uuden testamentin yhdeksällä kielellä – udmurtiksi, livviksi (aunuksenkarjalaksi), ersämordvaksi, vepsäksi, niittymariksi, komisyryääniksi, vienankarjalaksi, vuorimariksi, mokšamordvaksi – ja Raamatun udmurtiksi. Uusi testamentti komipermjakiksi on valmisteilla. Raamatunosia ja lastenkirjoja on julkaistu 12:lla suomensukuisella kielellä. Seitsemässä kieliryhmässä (komi, livvi, ersä, mokša, mari, vepsä ja hanti) työ on edennyt Vanhan testamentin teksteihin. Myös äänitteitä on julkaistu edellä mainituilla kielillä.

Käännösten vienti internetiin jatkuu.
Kuva: RKI

Tavoitteet

RKI:n tavoitteena on Raamatun valmistuminen udmurtin lisäksi ersämordvaksi, mariksi ja komiksi, Uuden testamentin ja Vanhan testamentin osien saaminen komipermjakeille, mokšalaisille ja karjalaisille sekä yksittäisten raamatunkirjojen ja lastenmateriaalin julkaiseminen hantiksi ja mansiksi. Tavoitteena on myös tarvittavien uusintapainatusten julkaiseminen, Raamatun tekstien äänittäminen kaikilla 12:lla kielellä sekä julkaiseminen nettisovelluksina.

Käännöstyön tavoitteet

Raamatunkäännöstyö sukukansojemme parissa kantaa hyvää hedelmää. On tärkeää, että tämä työ voi jatkua. Kielisukulaistemme tarvitsevat Raamatun sanaa omalla äidinkielellään.

Voit olla mukana esirukouksin ja tekemällä lahjoituksen haluamallasi projektille. Lahjoitusviitteet löytyvät lehtemme artikkelien lopusta.

Tilinumero on Nordea FI77 2065 1800 0179 11
Kiitos tuestasi.

Rakenna kanssamme kielisukulaistemme huomispäivää!

Raamatunkäännösinstituutti ry
Kotipaikka: Helsinki
Raamatunkäännösinstituutti ry:n päämääränä on Raamatun ja sen osien kääntäminen ja julkaiseminen Venäjän alueen suomensukuisille kielille. RKI jakaa ilmaiseksi tai myy omakustannushintaan

julkaisemaansa kirjallisuutta ja äänitteitä. Käännöshankkeissa työskentelee soppimuserustein 9 käännöstarkistajaa ja 29 kansallista kääntäjää.

Hallinto-, tuotanto- ja toimistotehtävissä on käännöstyötä koordinoivan toimin-

nanjohtajan lisäksi yksi kokopäiväinen ja kaksi osa-aikaista työntekijää.

Hallitus: Heikki Jäntti (pj.),
Mikko Sivonen (vpj.), Kaisa Franzén,
Anna-Liisa Kaatrasalo, Miina Makkonen,
Harri Pottonen ja Pekka Ylenius.